

Naloga 5

Jaka Čop

27. november 2024

- 1. V vsaj dveh odstavkih opišite COBISS+. Ali vam je kaj posebej všeč? Ali vas kaj moti?**
- 2. Navedite vsaj en primer kakšnega drugega sistema, ki ni prijazen uporabniku, in svojo izbiro obrazložite.**

COBISS+ je iskalnik gradiva po slovenskih knjižnicah. Aplikacijo razvija in vzdržuje IZUM – Institut informacijskih znanosti. Najobširnejša funkcija COBISS+ je iskanje po različnih bazah podatkov. To so npr. ADZ (akademska digitalna zbirka Slovenije), DiKUL, ... Lahko pa iščemo tudi po skupnem katalogu vseh slovenskih knjižnic (COBIB-u) ali pa po lokalnih bazah podatkov – katalogih posameznih knjižnic.

Z iskanjem preko COBISS+ zajamemo tako fizično kot digitalno gradivo, pri čemer lahko iskanje omejimo celo na posamezne tipe gradiva (npr. knjige ali pa zvočne in e-knjige). Na voljo so nam: osnovno iskanje; izbirno iskanje, kjer lahko kombiniramo iskalne izraze z logičnimi operatorji (IN, ALI, IN NE) s čimer iskanje dodatno omejimo; ukazno iskanje, ki je podobno izbirnemu iskanju le, da tu iščemo preko iskalnih indeksov. Poleg vsega naštetega si COBISS+ avtomatsko shranjuje naša iskanja kar je lahko zelo uporabno, če iščemo več različnih gradiv in morda nismo takoj prepričani katere bomo uporabili. Tako se lahko kasneje do njih zlahka vrnemo.

Nam najljubša funkcija aplikacije COBISS+ je celoten zavihek Moja knjižnica. Sploh zgodovina izposoj! Naša sega nazaj vse do leta 2011, ko smo si med drugim v knjižnici izposojali kasete s filmi. To verjetno ni tako praktično uporaben vidik COBISS+, toda včasih je koristno pomisliti na to kakšne so bile naše (bralne) navade v preteklosti in ob tem razmisliti koliko smo se sčasoma spremenili. Najbolj uporabna (pod)funkcija zavihka Moja knjižnica pa je po našem mnenju povezava vseh knjižnic v katere smo včlanjeni na enem mestu. Tu lahko rezerviramo gradivo, spremljamo roke vračila, naročamo gradivo preko medknjižnične izposoje, ... Kar naredi omenjene funkcije še boljše je preprostost uporabe aplikacije same. Je intuitivna in ni napihnjena s funkcijami, ki bi nam bile bolj v napoto kot pomoč. Poleg tega ima znotraj same aplikacije odlično stran s pomočjo in pogostimi vprašanji. Če nam kaj pri aplikaciji COBISS+ ni všeč, je to dejstvo, da bodo ukinili verzijo aplikacije za Android in IOS sisteme (še vedno bomo lahko do aplikacije dostopali preko spletnih brskalnikov). Aplikacija na mobilnih napravah namreč deluje odlično in je zanje tudi izjemno prilagojena, tako da se nam zdi resnično škoda njene ukinitve (tudi zato, ker spletne strani za te iste naprave ponavadi niso tako dobro/lepo prilagojene).

Eni bolj očitnih sistemov, ki uporabnikom niso prijazni so po našem mnenju Google-ovi. Morda ne vsi, saj vseh ne poznamo, toda naštejmo nekaj najbolj očitnih primerov. Googlov iskalnik nam ob neuporabi blokerjev oglasov najprej ponudi sponzorirane rezultate, ki pogosto ne samo, da niso v direktni povezavi z našimi željami, temveč so lahko celo popolnoma lažni ali celo škodljivi (našli so se primeri, ko so bili prvi rezultati iskanja popularnih programov namesto njih virusi). Hkrati se nam zdi, da se je iskanje v zadnjih mesecih (letih) poslabšalo, kar se tiče kvalitete. Koliko tega lahko pripišemo povečani uporabi umetne inteligence in koliko načrtnemu zadrževanju ljudi na Google-ovih straneh ne bomo verjetno nikoli izvedeli. Rezultat pa je v obeh primerih enak – zmaga za Google. YouTube že vse od Google-ovega prevzema platforme postaja vse slabša izkušnja za nas uporabnik (vsaj za večino). Oglasov je vse več, uporabne funkcije se odstranjujejo (nevšečki so tu najbolj očiten primer!), skoraj vsak poskus nadgradnje strani jo na nek način pokvari – naredi slabšo (npr. dodajanje poglavij v videoposnetkih, ki potem zamrzne predvajanje na njihovih mejah), pa tudi neprestani poskusi minimaliziranja oz. spreminjanja UI-ja strani/aplikacije za kar ni bilo po našem mnenju že od leta 2014 naprej prav nobene potrebe. Zavedamo se, da je bilo veliko od naštetega močno subjektivnega. Toda nove funkcije, ki nam uporabo določene strani namerno ali nenamerno otežujejo, so objektivno slabe. In Google je v tem po našem mnenju (na žalost) zelo dober.